Jari Perko, toimitusjohtaja,
Asiakkuusmarkkinointiliitto (ASML) 5.12.2022

EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE

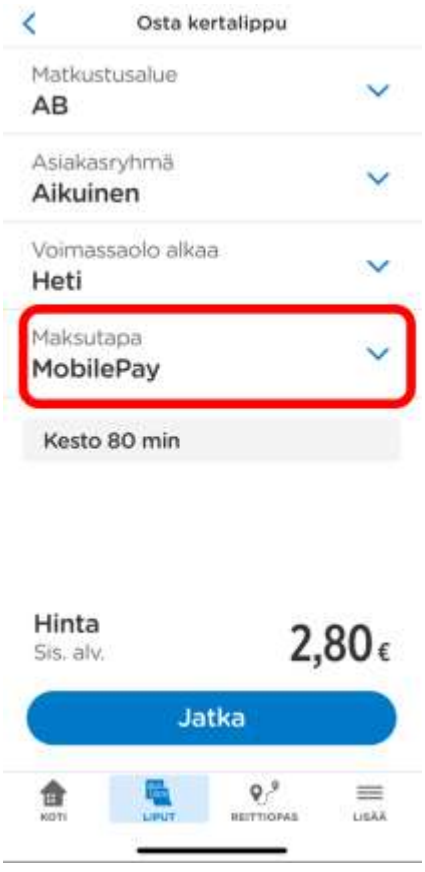
Asia: HE 218/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain, kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 13 §: n ja oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:n muuttamisesta

Oikeusministeriön työryhmässä jäsenenä ollut Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry (ASML) lausuu lakiehdotuksesta seuraavaa.

1. Kuluttaja ei saa itse asettaa itselleen sopivaa maksutapaa?

Ehdotetun verkko- ja mobiiliostamista KSL 6 luvun 12 b §:n 2 momentin mukaan elinkeinonharjoittaja ei saisi ”*maksutapavaihtoehtoja esittäessään käyttää mitään maksutapaa oletusvalintana*”. Säännöksen sanamuotoa laajentavasti kuluttajan tulisi perustelujen mukaan tehdä maksutavan valinta joka kerta erikseen ja uudestaan. Kuluttaja ei siis saisi itse asettaa oletukseksi itselleen sopivaa maksutapaa, jota hän voi käyttää esimerkiksi arjen nopeissa palveluostoksissa. Alla on havainnollistava esimerkki julkisen liikenteen lipun ostamisesta, jossa tällä hetkellä kuluttaja voi asettaa oletusmaksutavan.

Kuluttaja **ei saisi siis kätevästi maksaa arjessaan oheisen kuvan mukaisella, aiemmin itse valitsemallaan tavalla ostoksiaan ja palveluitaan.** On ymmärrettävää ja hyväksyttävää, että elinkeinonharjoittaja ei saa asettaa maksutavan oletusvalintaa, mutta kuluttajalla tulisi olla vapaus itse asettaa oletusmaksutapa. Säädöksen perusteluissa lausutaan älypuhelimen sovelluskauppojen voivan poikkeuksellisesti käyttää oletusvalintaa. Ei liene aidosti tarkoitus, että isot kv. toimijat Apple ja Google voisivat kilpailuneutraliteetista poiketen käyttää oletusvalintaa. **Maksutavan oletustavan valinnan tulisi olla mahdollista kuluttajalle itselleen teknologianeutraalisti siten, että elinkeinonharjoittajan tulisi kuitenkin aina pitää saatavilla kaikki tarjolla olevat maksutavat.** Tästä on perusteltua olla selventävä lausua valiokunnan mietinnössä.

2. Korkokaton laskeminen

Ehdotettu uusi korkokattosääntely veisi Suomea hyvin poikkeukselliseen sääntelyyn muihin maihin verrattuna. Suomessa on jo ennen lakiesitystä eurooppalaisittain poikkeuksellisen matala

korkokatto. Suomen markkinoita ja yhteiskuntaa läheisesti muistuttavissa muissa Pohjoismaissa on aivan erilaiset sääntelyratkaisut:

- Ruotsissa vakuudettomien luottojen korkokatoksi on säädetty 40 prosenttiyksikköä + viitekorko.
- Tanskassa todellinen vuosikorko ei ylittää 35 prosenttia.
- Norjassa ei ole lainkaan säädetty korkokattoa.

Tanskassa on korkokattosääntelyn johdosta syntynyt suljettuihin Facebook-ryhmiin ns. **pimeä luottomarkkina, joka ei ole viranomaisvalvonnan tavoitettavissa.** Suomessa ei tällaista riskiä analysoitu valmistelutyössä riittävästi.

Ylivelkaantumiseen liittyvien lukuisten eri toimenpiteiden kuten tämän esityksen monien muiden sääntelykiristysten sekä maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämistä koskevan sääntelyn, positiivista luottotietorekisteriä koskevan ja muiden luotonnannon ja luotonottamisen olosuhteita koskevien uudistusten ja muiden toimenpiteiden myötä korkokaton madalluttaminen hyvin poikkeukselliselle tasolle on tarpeetonta ja se sisältää riskejä tietyille kuluttajaryhmille:

- on vaara, että pienitulosten kuluttajaryhmien luotonsaanti vaikeutuu luottojen tarjonnan vähetessä heidän tyyppisilleen kuluttajille,
- kuluttajien mahdollisuudet rahoittaa ja jaksottaa arjen tavanomaisia hankintojaan hyödykesidonnaisten, kohtuullisten luottojen tarjonnan kiristyessä vähenevät.

Korkokatto tulisi säilyttää nykytasolla ja tilannetta tarkastella tarvittaessa myöhemmin uudelleen kun selviää mitkä ovat ylivelkaantumisen estämiseksi tehtyjen lukuisten muiden toimenpiteiden vaikutukset.

Asiakkuusmarkkinointiliitto, ASML
Jari Perko
toimitusjohtaja